İhale komisyonu tarafından teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenlerin isteklileri tereddüte düşürmeyecek şekilde aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısında somut ve net bir şekilde belirtilmesi gerektiği

Toplantı No	: 2022/001
Gündem No	: 59
Karar Tarihi	: 05.01.2022
Karar No	: 2022/DR.I-48

BAŞVURU SAHİBİ:
Aztekin Taş. Gıd. Pet. Ür. İnş. ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 12. Bölge Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2021/646029 İhale Kayıt Numaralı "İtiş Gerçişi 25 Adet Personel Taşıma Araç Kiralama" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 12. Bölge Müdürlüğü tarafından 16.11.2021 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "İtiş Gerçişi 25 Adet Personel Taşıma Araç Kiralama" ihalesine ilişkin olarak Aztekin Taş. Gıd. Pet. Ür. İnş. ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti.nin 02.12.2021 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 06.12.2021 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 13.12.2021 tarih ve 58330 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 13.12.2021 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2021/2062 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle, ihalenin 1'inci kısmı üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasının Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79'uncu maddesine uygun olmadığı iddiasına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.
İhale komisyonu;
a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük tekliflері değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.
Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istemlerinin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istemlerinsözün reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır." hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 79'uncu maddesinde ".79.2. İhale ilanında ve dokümanında teklifi sınır değerin altında kalan istekllerden açıklama istenceği belirtilen hizmet alımı ihalelerinde, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aşağıdaki düzenlemelere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.
79.2.1. Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, istekllerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için istekllere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir.
79.2.2. İstekliler aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini aşağıdaki yöntemleri kullanarak açıklayabilirler." açıklaması,

İdari Şartname'nin "İhale konusu işe ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu hizmetin;
a) Adı: İtiş Gerçişi 25 Adet Personel Taşıma Araç Kiralama" düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "Kısmi teklif verilmesi" başlıklı 20'nci maddesinde "20.1. Bu ihalede kısmi teklif verilebilir.
...
20.2.1. Bu ihale üç kısımdan oluşmakta olup,
1- Gaziantep Bölgesi Taşıma,
2- Şanlıurfa Bölgesi Taşıma
3- Kahramanmaraş Bölgesi Taşıma olarak kısmi teklif verilebilecektir." düzenlemesi,

Söz konusu Şartname'nin "Teklif fiyatına dâhil olan giderler" başlıklı 25'inci maddesinde "25.1. Sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince ödenecek ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderleri teklif fiyatına dâhildir.

25.3. Teklif fiyatına dâhil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:
25.3.1. Servis araçlarının her türlü vergileri (motorlu taşıt vergileri vb.), fennî ve egzoz muayene ücreti, sigorta (zorunlu mali sorumluluk trafik sigortası, ferdî kaza sigortası, kasko sigortası), her türlü yedek parça, bakım-onarım giderleri, trafik cezaları, sürücü ücretleri, araç amortisman gideri veya araç kiralama gideri, işle ilgili zorunlu teçhizat giderleri, her türlü işletme giderleri, yakıt v.b., ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderleri; istekllerce teklif edilecek fiyatta dâhil edilecektir." düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin "Sınır değer" başlıklı 33'üncü maddesinde ".1. İhale komisyonu verilen tekliflerî değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değer hesaplar.
33.2. Teklifi sınır değerin altında kalan istekllerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan tekliflerî aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;
a) Verilen hizmetin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
c) Teklif edilen hizmetin özgünlüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük tekliflerî değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan istekllerin teklifi reddedilir." düzenlemesi,

Teknik Şartname'nin "İşletme, bakım ve diğer giderler" başlıklı 3'üncü maddesinde "Yükleniciye ait giderler;
a) Servis araçlarının her türlü vergileri (motorlu taşıt vergileri vb.), fennî ve egzoz muayene ücreti, sigorta (zorunlu mali sorumluluk trafik sigortası, ferdî kaza sigortası, kasko sigortası), her türlü yedek parça, bakım-onarım giderleri, trafik cezaları, sürücü ücretleri, araç amortisman gideri veya araç kiralama gideri, işle ilgili zorunlu teçhizat giderleri, her türlü işletme giderleri, yakıt v.b. giderleri yükleniciye ait olacaktır." düzenlemesi yer almaktadır.

İhale işlem dosyası üzerinde yapılan inceleme neticesinde; ihale komisyonu tarafından ihalenin 1'inci kısmı için hesaplanan sınır değerin (1.982.295,00 TL) altında teklif sunduğu tespit edilen Uygar Grup Taş. San. Tic. Ltd. Şti.ye tebliğ edilen aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısında "Söz konusu hizmet alım işi için çalıştıracağınız Teknik Şartname'ye uygun araçlara ait birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen ücretlerin izahat edilmesi ve Teknik Şartname'nin 3.4 maddesinde belirtilen: Servis araçlarının her türlü vergileri (motorlu taşıt vergileri vb.); fennî ve egzoz muayene ücreti, sigorta (zorunlu mali sorumluluk trafik sigortası, ferdî kaza sigortası, kasko sigortası), her türlü yedek parça, bakım-onarım giderleri, sürücü ücretleri, araç amortisman gideri veya araç kiralama gideri, işle ilgili zorunlu teçhizat giderleri, her türlü işletme giderleri, yakıt, her türlü belediye, harç, izin, ruhsat, plaka vb. giderlerini resmî tedarik edeceğinizin teklif bileşenleri ile birlikte 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 38'inci maddesinin usul ve esaslarına göre gerekli resmî bilgi ve belgeler hazırlanarak tebliğ tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içinde bölge müdürlüğümüz İhale komisyonuna sunulması hususunda, Gereğini bilgilerinizine rica ederiz." ifadelerine yer verildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükmü ve açıklamaları ile ihale dokümanında yer alan düzenlemelerden; araç kiralama işine ilişkin olan ve kısmî teklife açık olarak düzenlenen inceleme konusu hizmet alımı ihalesinde araçların her türlü vergi gideninin (motorlu taşıt vergileri vb.), fennî ve egzoz muayene ücreti gideninin, sigorta giderlerinin (zorunlu mali sorumluluk trafik sigortası, ferdî kaza sigortası, kasko sigortası), her türlü yedek parça, bakım-onarım giderlerinin, sürücü ücretlerinin, araç amortisman veya kiralama giderlerinin, işle ilgili zorunlu teçhizat giderlerinin, her türlü işletme giderlerinin, yakıt giderlerinin istekliler tarafından teklif fiyatına dâhil edilmesi gerektiği; söz konusu ihalede, ihale komisyonu tarafından sınır değer hesaplanmış yapılacağı, teklifi sınır değerin altında kalan istekllerden teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili aşırı düşük teklif açıklaması talep edileceği; aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, istekllerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin idarenin takdir yetkisi kapsamında olmak üzere, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesinin zorunlu olduğu, aşırı düşük teklif sahibi istekliler tarafından Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79.2.2'nci maddesinde sayılan yöntemler kullanılarak açıklama yapılabileceği anlaşılmaktadır.

İhale komisyonu tarafından ihalenin 1'inci kısmı için hesaplanan sınır değerin altında teklif sunduğu tespit edilen istekliye tebliğ edilen aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısında; İdari Şartname'nin "Teklif fiyatına dâhil olan giderler" başlıklı 25'inci maddesi ile Teknik Şartname'nin "İşletme, bakım ve diğer giderler" başlıklı 3'üncü maddesinde istekliler tarafından teklif fiyatına dâhil edilmesi gerektiği belirtilen giderlere yer verilerek açıklama talep edildiği, bahse konu yazıda "Servis araçlarının her türlü vergileri (motorlu taşıt vergileri vb.)", "her türlü işletme giderleri, yakıt, her türlü belediye, harç, izin, ruhsat, plaka vb." ifadelerinin yer aldığı tespit edilmiş olup, ihale komisyonu tarafından istekllerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin teklif fiyatına dâhil olan giderler arasında herhangi bir ayrım yapılmamasının, "vb.", "her türlü" ibarelerine yer verilmek suretiyle ihale edilmesinin, aşırı düşük teklif açıklamasının hazırlanması, değerlendirilmesi ve incelenmesine olanak tanımadığı görüldüğünden, ihale komisyonu tarafından teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenlerin istekllerî tereddüte düşürmeyecek şekilde aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısında somut ve net bir şekilde belirtilmesi suretiyle ihalenin 1'inci kısmına ilişkin olarak aşırı düşük teklif sorgulamasının yeniden yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bunun yanı sıra; İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ'in "İtirazen şikâyet başvurularında aranılacak şekil unsurları" başlıklı 11'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında "...Kısmî teklife açık ihalelerde ise istekllerin verilmesi ile bu aşamadan sonraki işlemlere ilişkin başvurularda, başvuru bedeli toplam yaklaşık maliyet üzerinden yatırılır. Başvuruya konu kısmın yaklaşık maliyetine göre fazla yatırıldığı tespit edilen tutar Kurum tarafından başvuru sahibine iade edilir." açıklaması bulunmaktadır. Başvuru sahibi tarafından başvuru bedelinin 23.060,00 TL olarak yatırıldığı görülmekle birlikte ihalenin şikâyete konu 1'inci kısmının yaklaşık maliyet tutarı dikkate alındığında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinin (j) fıkrasının 2 numaralı bendi gereğince başvuru bedeli 15.371,66 TL olarak hesaplanmakta olup fazla ödendiği anlaşılan 7.687,00 TL'nin yazılı talebi halinde başvuru sahibine iade edilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, ihale komisyonu tarafından teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenlerin, somut ve net bir şekilde aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısında belirtilmesi suretiyle ihalenin 1'inci kısmına ilişkin olarak aşırı düşük teklif sorgulamasının yeniden yapılması ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

1) Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

2) Fazla ödenen başvuru bedelinin başvuru sahibinin yazılı talebi halinde iadesine,

Oybirliği ile karar verildi.